

MEDICINA RADA U RAZDOBLJU PANDEMIJE COVID 19

Opstanak gospodarske aktivnosti važna je i u vrijeme pandemije. Stoga poduzeća i zaposlenici trebaju pripremati mjere koje omogućuju što sigurniji rad i opstojnost privređivanja.

19.03.2020. ministar zdravstva uputio je dopis sa uputama za postupanje u pružanju zdravstvene zaštite u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i izvanbolničkoj specijalističko-konzilijarnoj zdravstvenoj zaštiti koje se poštuju u potpunosti. Za djelatnost medicine rada se navodi da uz preporučene opće mjere za sprječavanje širenja bolesti izazvane sa COVID-19 u zdravstvenom sustavu, a u cilju zaštite zdravlja zdravstvenih radnika i građana treba smanjiti dolaske osoba u ordinaciju te u djelatnosti medicine rada i sporta obavljati samo hitne i neodgodive preglede sukladno individualnoj stručnoj procijeni.

Hrvatsko društvo za medicinu rada Hrvatskog liječničkog zbora **neodgodivim pregledima pri medicini rada** u uvjetima pandemije smatra: **1)** prethodne preglede radnika koji se zapošljavaju na poslovima s posebnim uvjetima rada na radna mjesta nužna za funkcioniranje države u izvanrednim uvjetima; **2)** periodične preglede radnika koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada koji uključuju izloženost opasnostima i odgovornost za sigurnost drugih osoba i materijalna dobra; **3)** preventivne preglede (prethodne, periodične, izvanredne) profesionalnih vozača.

Pri samoj prijavi za pregled specijaliste medicine rada osoba potpisuje izjavu da nije opažena simptomatologija COVID-19, nije boravila u inozemstvu te da nije bila u kontaktu sa oboljelima od COVID-19. Osigurano je bezkontaktno mjerenje tjelesne temperature i dezinficiranje ruku. Osobe za pregled zaprimaju se pod rednim brojem jedan po jedan poštujući higijensko-epidemiološke mjere.

Dne 17.03.2020 Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje (HZZO), u okvirima svoje nadležnosti, obavještava kako će predmetne izvanredne okolnosti smatrati opravdanim razlogom za obavljanje navedenih pregleda izvan propisanih rokova na teret sredstava HZZO-a te će se od dana 16. ožujka 2020. godine pregledi i nakon proteka roka moći obaviti na teret sredstava HZZO-a prestankom navedenih okolnosti (<https://www.hzzo.hr/periodicni-pregledi-radnika-u-sklopu-specificne-zdravstvene-zastite-u-uvjetima-aktualne-epidemioloske-situacije/>).

PREPORUKE ZA POSLODAVCE

Plan postupanja poslodavca:

1. na nivou tvrtke razraditi **detaljan plan** postupanja ovisno o mjerama Stožera Civilne zaštite RH
2. plan mora sadržavati:
 - koje mjere,
 - tko ih je zadužen provesti,
 - kada će se primjenjivati,
 - za koje dijelove proizvodnje ili za koje zaposlenike
3. razraditi na koji način će se identificirati zaposlenike koji imaju povećani rizik za teže oboljenje:
 - a) stariji zaposlenici→kadrovska služba
 - b) zaposlenici s oslabljenim imunološkim sustavom, šećernom bolesti, bolestima srca i pluća, povišenim krvnim tlakom→nadležni specijalist medicine rada
4. upozoriti vanjske suradnike o gore naavedenim mjerama

Higijena radnih mjesta:

1. standardno održavanje čistoće i higijene radnih prostora
2. dezinfekcija stolova, radnih površina, telefona, tipkovnica s dezinfekcijskim sredstvom koje sadrži više od 70% alkohola*

Redovito pranje ruku:

1. osigurati na svim mjestima gdje je predviđeno pranje ruku toplom vodom sa sapunom i papirnate ručnike, te posude za sigurno odlaganje istih
2. obavijestiti o pravilnom pranju ruku pismenim obavijestima i/ili internetom
3. osigurati dispencer s dezinfekcijskim sredstvom za ruke

Sprečavanje kapljičnog prijenosa virusa:

1. upozoravati na potreban razmak od 2 metra između zaposlenika
2. savjetovati izbjegavanje doticanja očiju, nosa i usta s rukama
3. osiguranje kirurških maski, poglavito za zaposlenike koji imaju poteškoća sa curenjem iz nosa i kašljem na radnom mjestu (npr.alergijski rinitisi)
4. osigurati sigurno odlaganje maski i drugih zaštitnih sredstava

Povišena tjelesna temperatura:

1. upozoriti zaposlenike ako imaju temperaturu iznad 37,3°C** da ne dolaze na posao, nego kontaktiraju izabranog liječnika opće/obiteljske medicine
2. organizirati kod dolaska na posao bez-kontaktno mjerenje tjelesne temperature i zaposlenike s tjelesnom temperaturom iznad 37,3°C upozoriti prema točki 1.

Smanjivanje kontakta;

1. kada je moguće zbog radnih procesa organizirati posao od kuće
2. omogućiti rizičnim skupinama (vidi gore) promjenu tj pomicanje radnog vremena kako bi se smanjio kontakt u javnom prijevozu
3. radne sastanke smanjiti na neophodan dio uz ograničeni broj sudionika (ne više od 5 osoba u prostorijama za sastanke)

Poslovna putovanja:

1. ukoliko su neophodna prije putovanja provjeriti mjere koje je objavio Stožer Civilne zaštite RH vezano za odlazak iz mjesta boravka na drugu lokaciju
2. maksimalno reorganizirati posao kako rizični zaposlenici ne bi putovali (vidi gore)
3. osigurati male bočice dezificijensa do 100 ml na bazi alkohola za dezinficiranje ruku osoba koje moraju putovati. Isto tako osigurati maske.
4. nakon povratka zaposlenika koji su boravili na putu provjeriti da li imaju opisane simptome, utvrditi koje kontakte su imali i eventualno trebaju li biti u samoizolaciji.

Samoizolacija:

1. samoizolaciju određuje epidemiolog i izdaje dokument na osnovu kojeg HZZO odobrava naknadu
2. „samoizolacija“ koju odredi poslodavac i/ili zaposlenik na teret su poslodavca
3. bolest COVID-19 koja je nastala radi profesionalne izloženosti može se priznati kao profesionalna bolest, u skladu s objavom HZZO-a, ako to potvrdi HZJZ- Služba za medicinu rada.

* Prema preporukama epidemiologa dozvoljene su vrste dezificijensa: natrijev hipoklorit (0,05-0,5%); etanol (70%), glutaraldehid (2%); isopropanol (50%); benzalkonijev klorid (0,05%); natrijev klorit (0,23%)

** Bazična tjelesna temperatura kod ljudi varira od osobe do osobe. Varira u odnosu na dio dana, ujutro ili popodne, a kod žena još varira u odnosu na menstrualni ciklus. Stoga se temperatura između 37°C i 38°C smatra subfebrilnom temperaturom. Uobičajeno je da se povišenom temperaturom u smislu selekcija smatra 37,3° što je i navedeno u preporuci WHO za poslodavce, ali ponovno napominjemo, važna je bazična tjelesna temperatura. Na primjer; radnik koji ima bazičnu temperaturu 36,3° sigurno ima povišenu temperaturu 37,3° tj višu za 1 stupanj C, dok žena koja u jednom dijelu ciklusa ima 36,7° u drugom može imati 37,3° i da se radi o normalnoj temperaturi. Sukladno gore navedenom smatramo da bi tjelesna temperatura od 37,3° bila preporučena granica.